

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 15. Triplex effectus Baptismi fluminis. Ubi etiam de effectibus
Baptismi flaminis, & sanguinis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

Tridentinum per dilectionem, quam post spem pariter recenset, similiter intelligit amorem charitatis: cum ex dictis evidenter appareat, quod requirit amorem, quo peccatum displicet secundum se, non propter supplicia tantum.

196 7°. idipsum probatur ex scopo Tridentini, quod inter alias dispositiones ad justificationem in decreto suo recensuit dilectionem Dei, tamquam fontis omnis iustitiæ, non solum quia penitentia alias esset propter poenam tantum, & non propter Dei offensam, sed & ad tacite refellendum errorem Lutheranorum in Apologia Confessionis Augustanæ ante annum 1545. conscripta (teste Alberto Pighio controv. 9.) docentium, quod non potest prius adesse dilectio, quam fide sit facta reconciliatio, nec peccator potest Deum diligere, quem iratum videt precipitare velle in gehennam. Ad debellandum hunc errorem, Tridentinum loco citato statuit dilectionem Dei, tamquam fontis omnis iustitiæ, præcedere justificationem, ipsamque de dilectione charitatis vel ipsi hæretici intellexerunt, ut videre est in Kemnito, apud Judocum Ravelley, arguente Tridentinum illud decretum, in eo quod apprehendere Christum ad iustitiam & salutem, tribuunt Patres Tridentini CHARITATI, non fidei. Unde quintum vitium est, quod fingunt dilectionem Dei (quam proximè charitatem vocant) in nobis præcedere debere justificationem. Cui Ravelley optimè replicat, doctrinam istam Tridentini esse conformem Scripturæ: cum Scriptura manifestè insinuet, neminem salubriter ad Deum confugere pro impetranda reconciliatione, nisi qui aliquà dilectione Dei, & amore iustitiæ sit affectus. Unde Dominicus Sotus (unus ex Theologis Tridentinis) l. 2. de nat. & grat. c. 12. explicans allatum Tridentini decretum, postquam retulit Lutheranum errorem, quod solà fide peccator iustificaretur: Nos verò (inquit) agnosimus fidei motum primum esse necessarium. At quoniam possibile est, ut qui credit non diligit, adiciamus necessarios esse cum illo qui est fidei, actus præterea spei & charitatis. Et c. 13. in fine: Iustus de hac re dicere in sancta Synodo, præfatus sum, nempe quod non satis Lutheranis contradicetur, si pronuntietur, spem & charitatem coire cum fide in articulo justificationis: nam id plus æquo ipsi largiuntur. Punctum verò contradictionis hoc est, quod quemadmodum actus fidei informis saltem naturâ antecedit gratiam (utique habitualem,) ita & necesse est antecedere actus spei & charitatis (Lutheranis e contra dicentibus, actus spei & charitatis subsequi gratiam iustificatam, solà fide impetratam.) Id quod perspicenter in sua confessione confessus est modo Synodus Tridentina c. 6. ubi de iis qui ab originali sinu & actualibus reconciliantur, sic habet: disponuntur autem ad ipsam iustitiam, dum excitati divinâ gratiâ, & adiuvi, fidem ex auditu concipientes... in spem eriguntur... illumque tamquam omnis iustitiæ fontem diligere incipiunt; ac propterea moventur ad versus peccata... per eam penitentiam, quam ante Baptismum agi oportet. Et c. 7. hanc dispositionem, seu præparationem justificationis ipsa consequitur, &c. Igitur, juxta Sotum, necesse est, ex mente Tridentini sessione illâ sextâ, non solum ut actus fidei, sed & actus spei & charitatis... saltem naturâ infusionem gratiæ antecedant, ut ibidem Sotus ait. Id etiam clarè eadem sessione declaratum tradit Vega (qui eadem ipse quoque interfuit) in Concil. Trid. l. 6. c. 31. dicens: Duo definita de penitentia hic video à Patribus. Primum, esse odium & detestationem propter Deum. Secundum est, oportere penitentiam agi ante Baptismum. Similiter id eadem sessione definitum censet Melchior Canus (qui & ipse præfatus fuit) p. 1. relect. de poenit. ubi postquam dixit, quod

primus actus penitentiae nunquam est sine actu charitatis, idque variis argumentis ex Scriptura, Augustino & multiplici ratione probavit: Id tandem (inquit) modo in Concilio Tridentino sess. 6. c. 6. & 7. definitum est, ac reverè: id enim Dominus Luc. 7. insinuassee videtur, inquit: Remittuntur ei peccata multa, quoniam dilexit multum, significans dolorem & lacrymas nullas esse, nisi cum charitate essent.

8°. tandem id probatur ex communi mente & sententia Doctorum. Quod enim Tridentinum loco citato agat de amore Dei propter se, non de amore concupiscentiæ, communis mens, ac sententia Doctorum est, uti testatur Tannerus to. 4. disp. 6. q. 2. dub. 4. n. 7. Idque Suarez in 3. p. disp. 4. sect. 8. probat, quia diligere Deum ut omnis iustitiæ fontem, non est diligere amore concupiscentiæ, sed est diligere Deum ut Authorem gratiæ, & omnium supernaturalium bonorum, quomodo charitas dicitur, etiam si propter Jesum maxime diligitur. Nec verò dicit Concilium, hunc amorem pertinere ad spem, sed potius supponere spem, & post conceptam spem, per eam erigi hominem, & quasi sublevari ad diligendum Deum, utique propter Jesum. Nam amor concupiscentiæ non sequitur propriè ex spe, sed ad illam, otiosè supponitur.

Pluribus argumentis ex Scriptura, Traditione, Tridentino, &c. necessitas amoris Dei propter se ad justificationem peccatoris, etiam sacramentalem, invictè probabitur Deo dante l. 5. Hic solum illud addo: Dei propter se amor necessarius est ad justificationem per Baptismum sanguinis, uti probabitur c. 16. Ergo & ad justificationem per Baptismum aquæ; utpote qui non est efficacior Baptismo sanguinis. Imò hunc illo efficaciorrem esse probabitur cap. seq.

CAPUT XV.

Triples effectus Baptismi fluminis. Ubi etiam de effectibus Baptismi fluminis, & sanguinis.

Triples est effectus Baptismi (ait S. Bona-ventura in 4. dist. 4. a. 1. q. 3. 1. p.) primus characteris impressio, secundus gratiæ infusio, tertius innocentie restitutio.

In Sacramento ergo Baptismi 1°. imprimatur character (ait S. Thomas q. 63. a. 6.) quia per ipsum homo accipit potestatem recipiendi alia Ecclesiæ Sacramenta. Unde Baptismus dicitur janua omnium Sacramentorum. Alia ratio est quia per Baptismum homo recipitur in numero fidelium, fitque Christianus; idèdque divina beatitudo accedentem ad Baptismum in sui participationem recipit, & proprio lumine, quasi quodam signaculo ipse tradit suam participationem. S. Dionysius de Eccles. Hierarch. c. 2. Et Spiritu signamur, ut imaginem ejus & gratiam tenere possimus. Ambrosius l. 1. de Spir. sanct. c. 6.

Secundò infunditur gratia, per quam fit remissio peccatorum, tam originalis, quam actualium prorsus omnium, juxta illud Ezech. 36. Effundam super vos aquam mundam, & mundabimini ab omnibus inquinamentis vestris. Quod & Florentinum definit in decreto Eugenii IV. Sacramenti Baptismi effectus est remissio omnis culpæ originalis & actualis. Siquidem ut Augustinus ait l. 1. de peccat. merit. & remiss. c. 15. Generante carne tantummodo, trahitur originale peccatum. Regenerante autem Spiritu, non solum originalium, sed etiam voluntariorum remissio fit peccatorum.

Per eandem gratiam baptizatus efficitur hæres regni caelestis, juxta illud: Qui crediderit, & baptizatus fuerit, salvus erit. Per eandem quoque

- incorporatur Christo, quasi membrum ipsius. S. Thomas q. 69. a. 5. Per eandem acquiruntur virtutes infusa & dona Spiritus sancti, juxta Tridentinum sess. 6. c. 7. Hanc dispositionem seu preparationem justificationis ipsa consequitur, quae non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio, & renovatio interioris hominis, per voluntariam susceptionem gratiae, & donorum. Et infra: In ipsa justificatione, cum remissione peccatorum, haec omnia simul infusa accipit homo per Jesum Christum, cui inseritur, fides, spes, & charitatem. Ita etiam S. Thomas q. 69. a. 7. Manifestum est quod per Baptismum aliquis consequitur gratiam & virtutes. Et quia, remissa omni culpa & poena, non remanet in homine impedimentum, quo prohibeatur ab ingressu regni caelestis, & per Baptismum non solum remittitur omnis culpa, sed & poena, ut proxime dicitur: Consequens est quod effectus Baptismi sit apertio januae regni caelestis. S. Thomas ibidem.
- 202 Tertio in Baptismo in tantum restituitur innocentia, ut non solum remittatur omnis culpa, sed & poena, uti declaravit Eugenius IV. in decreto Armen. dicens, quod effectus Baptismi est remissio omnis poenae, quae pro culpa debetur. Propterea baptizatis nulla pro peccatis praeteritis injungenda est satisfactio, sed morientes aequam culpam aliquam committant, statim ad regnum caelorum & Dei visionem perveniunt. Et rationem dat S. Thomas q. 69. a. 2. quia per Baptismum aliquis incorporatur passioni & morti Christi, secundum illud Rom. 6. Si mortui sumus cum Christo, credimus quia simul etiam vivemus cum eo. Ex quo patet quod omni baptizato communicatur passio Christi ad remedium, ac si ipse passus & mortuus esset. Passio autem Christi est sufficiens satisfactio pro omnibus peccatis omnium hominum. Et ideo ille qui baptizatur, liberatur a reatu totius poenae, sibi debita pro peccatis, ac si ipse sufficienter satisfecisset pro omnibus peccatis suis.
- 203 Et ideo l. 2. de peccat. merit. c. 28. Augustinus dicit, quod si continuo post Baptismum sequatur ex hac vita migratio, non erit omnino quod obnoxium hominem teneat, soluti omnibus quae tenebant. Quodque nihil habes remora quominus ad regnum caelorum mox migrat, si parvulum statim mori contingat.
- 204 Et quamvis remissa omni poena, per quam impeditur regni caelestis introitus, non tollatur omnis poenalis (quae non est poena proprie dicta) sed peccati originalis poenalitas, concupiscentia utique, ignorantia, aliaeque infirmitates ad agonem & augmentum meriti relinquuntur; per Baptismum tamen fit ut concupiscentia non imputetur, & sic contra concupiscentiam roboratur homo, ut non obstat baptizato; imò proficit ad meritum, si bene utatur robore accepto. Ut enim super illud Rom. 6. destruitur corpus peccati; Glossa dicit: per Baptismum id agitur, ut vetus homo crucifigatur, & opus peccati destruitur. Non ita ut in ipso vivente, carnis concupiscentia conspersa & innata, repente absumatur, & non sit; sed ne obstat mortuo (peccato) quae inerat nato.
- 205 Et infantes quidem omnes aequaliter gratiam baptismalem accipiunt: Adulti vero quia per propriam fidem ad Baptismum accedunt, non aequaliter se habent ad Baptismum (ait S. Thomas q. 69. a. 8.) quidam enim cum majori, quidam cum minori devotione ad Baptismum accedunt. Et ideo quidam plus, quidam minus de gratia novitatis accipiunt. Sicut etiam ab eodem igne accipit plus calor, qui plus ex appropinquat: licet ignis, quantum est de se, aequaliter ad omnes suum calorem effundat.
- 206 Et Baptismus quidem sanguinis omnem culpam & poenam semper abluit, sicut Baptismus fluminis. Sed non sic Baptismus fluminis, sive votum Baptismi fluminis, ut patet ex S. Thoma q. 68. a. 2. ad 2. Universalis ablutio fit in perceptione Baptismi, & in martyrio. Propter quod dicitur quod in martyrio omnia Sacramenta Baptismi complentur, scilicet quantum ad plenam liberationem & à culpa & à poena. Siquis tamen Catechumenus sit habens desiderium Baptismi (quasi aliter in bonis operibus non moveretur, quae non possunt esse sine fide per dilectionem operante) talis decedens non statim pervenit ad vitam aeternam; sed patietur poenam pro peccatis praeteritis: ipse tamen salvus erit, sic quasi per ignem. 1. Cor. 3.
- Angelicus Doctor concinit Doctor Seraphicus 3. p. centiloquii sect. 48. de Baptismo, ubi sic: In Baptismo fluminis, qui est per poenitentiam, & Spiritus sancti gratiam, purificamur à culpa. In Baptismo fluminis purificamur à culpa, & à satisfactoria poena. In Baptismo sanguinis purificamur ab omni miseria.
- Per Baptismum itaque sanguinis, seu martyrium, omnia peccata, etiam venialia, remittuntur, sicut per Baptismum fluminis, teste Augustino l. 13. de Civ. Dei c. 7. ubi dicit, quod mors pro Christo tantum valet ad dimittenda peccata, quantum si Martyres abluerent sacro fonte Baptismatis, per quem etiam venialia dimituntur.
- Imò martyrium majorem meriti, & efficacia est, quam Baptismus fluminis, secundum doctrinam Sanctorum. Siquidem Cyprianus in epist. ad Fortunatum, martyrium vocat Baptisma in gratia majus, in honore pretiosius, Baptisma in quo Angeli baptizant, Baptisma in quo Deus & Christus ejus exultat. Baptisma quod fidei nostrae incrementa consummat, Baptisma quod nos recedentes de mundo statim Deo copulat. In aqua Baptismo percipitur peccatorum remissio, in sanguinis corona amplectenda res est. & optanda, & omnium populatorum nostrarum precibus expectanda, ut qui servii Dei sumus, sumus & amici.
- Et Augustinus loco citato: Neque enim tanti sunt meriti, qui cum mortem differre non possent, baptizati sunt. . . quanti sunt hi, qui mortem differre cum possent, ideo non distulerunt, quia maluerunt, Christum confitendo, finire hanc vitam, quam cum negando, ad ejus Baptismum pervenire.
- Rationem dat S. Anselmus lib. 2. Cur Deus homo: quia nullatenus seipsum potest homo magis dare Deo, quam cum se morti tradit ad honorem illius.
- Non ideo tamen martyrium gratiam causat ex opere operato, sicut Baptismus aquae; neque solum ex opere operantis, sed medio quodam modo, ex speciali favore Christi, juxta illud Augustini lib. 13. de Civit. c. 7. Mori pro Christo in tantam utilitatem, non vi sua, sed opitulatione divina conversa est. Habet quidem favorem illum ex virtute passionis Christi, supra dignitatem, & meritum operantis (propter quod dixi, quod non solum causat gratiam ex opere operantis) sed non per modum actionis provenientis à Christo, velut agente principali, sicut Baptismus aquae; neque enim tolerantia martyrii est actio vice & nomine Christi, tamquam principalis agentis, exercita, sicut Baptismus. Neque Christus est qui in Martyribus suffert martyrium, vel occidit Martyres, sicut Christus est qui baptizat infantes. Causare vero gratiam ex opere operato, est illam causare ex virtute passionis Christi, supra dignitatem, & meritum operantis, per modum actionis provenientis à Christo, velut agente principali. Sicut actio Legati Regis habet efficaciam impetrandi, supra dignitatem, & meritum Legati, ob meritum Regis, cujus perionam sustinet: quia scilicet Rex est, qui per Legatum postulat;

postulat; sicut actio baptizantis v. g. habet efficaciam cauſandi gratiam ex opere operato, supra dignitatem & meritum baptizantis & baptizati, ob dignitatem & meritum Christi, passionisque ipsius: quia Christus est qui per Ministrum baptizat.

CAPUT XVI.

Ad consequendum dictum effectum Baptismi sanguinis, seu martyrii, necessarius est amor Dei propter se, ita ut martyrium pro Christo, siue ex amore ipsius suscipiatur.

213 **P**robatur 1°. ex Evangelio, ubi Christus ad effectum martyrii requirit, ut propter ipsum suscipiatur. Matth. 10. *Qui perdidit animam suam propter me, inueniet eam.* Marc. 8. *Qui perdidit animam suam propter me & Evangelium, salvam faciet eam.* Luc. 9. *Qui perdidit animam suam propter me, salvam faciet illam.* Teste verò Augustino de mor. Eccles. c. 9. non potuit Christus amorem sui propter se expressius significare, quam dicendo *propter me*. Siquidem explicans verba ista, *propter te mortificamur tota die: charitas* (inquit) *non potuit significari expressius, quam quod dictum est propter te.* Unde conc. 2. in Pfal. 32. *Martyres* (inquit) *non faciunt pena, sed causa.* Ideò Matth. 5. non sine addito Christus ait: *Beati qui persecutionem patiuntur, sed addidit propter iustitiam, id est propter Deum charitate dilectum.* Ut enim Augustinus ait lib. de nat. & grat. c. ult. *charitas inchoata, inchoata iustitia est; charitas perfecta, perfecta iustitia est.* . . . *Que tunc maxima est in hac vita, quando pro illa ipsa contemnitur vita.* Nec Christus ibidem sine addito dixit: *Beati estis, cum maledixerint vobis, & persecuti vos fuerint, &c.* sed addidit *propter me*, in eundem sensum accipiens *ly propter iustitiam, & ly propter me.* Similiter Luc. 6. non simpliciter dixit: *Beati eritis, cum vos oderint homines, & eam speraverint, & exprobraverint, &c.* sed addidit *propter Filium hominis.*

214 **2°** ex 1. Cor. 13. *Si tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.* Ubi Apostolus non loquitur de sola charitate habituali (sine ea quippe martyrium ex Dei propter se amore perfectum haud dubie prodest) upote cauſans gratiam & justificationem. Loquitur ergo de actuali, siue de ipso charitatis affectu. Siquidem vox Græca correspondens voci *charitas*, in textu Apostoli significat actum secundum, seu affectum charitatis, de eoque Apostolus *Sancti quique intellexerunt* (inquit Tannerus disp. 2. de spe q. 2. dub. 3. n. 95.) *& constat ex adiecta antithesi linguarum, quæ vel solium, vel maxime ad actum secundum pertinet.* Constat etiam ex aliis consequentibus, textuque sermonis Apostoli. ubi de actibus sermo est, potius quam de habitibus: *Charitas non querit quæ sua sunt: omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet, &c.* Constat denique ex Chrysostomo, Augustino, & Casario. Quorum ille hom. 30. in 1. ad Cor. citatum Apostoli locum explicat de charitate actuali: *Præclaram* (inquit) *hanc actionem laudare aggressus est.* Similiter Augustinus serm. 15. de verb. Apost. c. 12. per charitatem intelligit amorem, seu sancti amoris affectum, sicut per cupiditatem intelligit affectum vitiosi amoris: *multam amavit* (quis hoc non intelligat de actione amoris?) *qui torqueri potuit, desicere non potuit.* Sed ille non potuit tanta perferre sine amore; nec tu communicare poteris Christi passionibus sine amore. Sed quero quo amore? non sit cupiditas, sed charitas. Si enim (inquit) *tradidero corpus meum ita*

ut ardeam, & charitatem non habeam, nihil mihi prodest. Et ne dubites nomine cupiditatis & charitatis actum intelligere: *charitatem* (inquit l. 3. de doct. christ. c. 10.) *voco motum animi ad fruendum Deo propter ipsum, & se atque proximo propter Deum.* Cupiditatem autem, motum animi ad fruendum se & proximo, & quolibet corpore, non propter Deum. De charitate etiam actuali Apostolus exponit tr. 8. in epist. Joan. c. 4. Et enarrat. in Pfal. 141. n. 7. Et term. 90. de verb. Evangel. Matth. 22. edit. noviss. n. 6. 8. & 9. Et term. 95. de verb. Evangel. Joan. 16. n. 3. n. 5. juncto cum n. 3. in fine. Ergo sine charitate actuali martyrium, secundum Apostolum, nihil prodest. Denique sanctus Casarius exhort. ad tenendam charitatem, sic ait: *Nolite vobis sine charitate blandiri, etiam si reliqua bona opera perfecteritis* (loquitur ergo de charitate actuali) . . . *nam in tantum reliqua opera sine charitate nihil prosunt, ut liberâ voce clamet Apostolus: Si distribuo in cibos pauperum omnes facultates meas, & tradidero corpus meum ita ut ardeam, charitatem autem non habuero, nihil mihi prodest.*

Nec dicas, Apostolum id intelligere de charitate fraterna, nec aliud velle, nisi quoddam martyrium nihil prodest odienti proximum. Neque enim charitati fraternæ, scilicet à charitate Dei, conveniunt magnifica charitatis elogia, quæ Apostolus ibi commemorat. Multò minus soli negationi odii in proximum. Neque enim negatio ista, vel fraterna dilectio, sine dilectione Dei, est illa excellentior via, quam se ibi demonstrat Apostolus testatur. Neque est illa charitas quæ patiens, benigna est. . . *omnia suffert, omnia credit, omnia sperat, omnia sustinet.* Non est charitas quæ nunquam excidit, & de qua dicit: *Nunc autem manent fides, spes, charitas, tria hæc: major autem horum est charitas.* Apostolus ergo manifestè loquitur de affectu amoris, quo Deus diligitur propter se, & proximus propter Deum, sicut loquitur de actu fidei & spei. Loquitur (inquam) de præclara illa actione, de qua Chrysostomus supra, quamque Apostolus ibi laudare aggressus est.

Propterea S. Thomas q. 66. a. 12. ad 2. assertionem nostram tradit dicens: *effusionem sanguinis non habere rationem Baptismi, si sit sine charitate.* Et 2. 2. q. 124. a. 2. ad 2. *Licet martyrium sit actus fortitudinis, ut elicientis, est tamen actus charitatis, ut imperantis.*

Idem de Baptismo aquæ Augustinus dicit tr. 6. 217 in cap. 1. Evangel. Joan. n. 14. *Baptismus sine charitate nihil prodest.* Et l. 7. de Baptismo contra Donatist. c. 53. n. 102. *Baptismus eis ad salutem spirituales non prodest, si charitate* (suscipiendo) *caruisse.* . . *Si enim habeam* (inquit Apostolus) *fidem ita ut montes transferam, charitatem autem non habeam, nihil sum.*

CAPUT XVII.

Casus, in quibus Baptismus sub conditione reiterandus est.

Baptismus, semel validè collatum, nunquam 218 reiterari posse, de fide est, ex Symbolo Nicæno: *Confiteor unum Baptisma.* Neque ex definitione Concilii Florentini & Tridentini sess. 7. can. 11. Et consentiunt omnes Patres post Apostolum Ephes. 4. *Unus Dominus, una Fides, unum Baptisma.* Hebr. 6. *Impossibile est eos qui semel sunt illuminati (id est baptizati) gustaverunt etiam donum celeste, & participes facti sunt Spiritus sancti. . . & prolapsi sunt, rursus renovari ad penitentiam.* Quod de renovatione Baptismi SS. Patres Græci & Latini communiter exponunt apud Morinum l. 3. de ministr. Sacram. Poenit.